

Międzynarodowy projekt wymiany polsko-izraelskiej *Blżej siebie. Zachować pamieć* – Piętnastkowicze po raz piąty jadą do Izraela

W dniach 4.11-12.11.2016 20-osobowa delegacja młodzieży - wraz z koordynatorką projektu Barbarą Matusiak i nauczycielkami Anetą Jachimowską oraz Dominiką Maciaszek - wyjechała do Izraela na zaproszenie Yarden High School z Ma`ale Efrayim w Dolinie Jordanu [z którym XV Liceum Ogólnokształcące im. Jana Kasprowiczaa współpracuje nieprzerwanie od 10 lat] i Pisgat Zeev z Jerozolimy. Był to skok z listopadowej mżawki w Polsce w pałę słońce Izraela [35 stopni Celsjusza!], z szarości deszczowej jesieni w beżoworóżowawe pejzaże pustyni oraz błękity wody i nieba.

Program zwiedzania Piętnastkowiczów obejmował wędrówkę śladami Jezusa i Jego uczniów, stąd wizyta w Galilei (Kafarnaum, Tabha, Magdala, góra Tabor, Wzgórze Ośmiu Błogosławieństw, Jezioro Galilejskie, Yardenit, Kana Galilejska). Znakomita polskojęzyczna przewodniczka Bat El Notsani zadbała o to, by w każdym z tych szczególnych miejsc został odczytany odpowiedni fragment Ewangelii, a jednocześnie nie szczędziła młodzieży wiedzy historycznej związanej ze zwiedzanymi zabytkami, kościołami, wykopaliskami.

Szczególne wrażenie wywołało zwiedzanie Bazyliki Zwiastowania w Nazarecie, Bazyliki Narodzenia w Betlejem czy Bazyliki Grobu Pańskiego w Jerozolimie. Były modlitwy, śpiewanie kolęd, chwile zadumy i refleksji. Postacie biblijne - charakteryzowane w tych miejscach - stawały się bliskimi, realnymi ludźmi. Nauka, misja, cierpienie i poświęcenie Jezusa nabrały szczególnego charakteru dzięki wizytom na Górze Oliwnej czy w Wieczerniku bądź wędrówce jego śladami po Via Dolorosa.

Jednak wyjazd nie miał wyłącznie pielgrzymkowego charakteru. Jego uczestnicy i uczestniczki poznawali także historię Izraela. Byli na Masadzie, w ostatnim bastionie Żydów walczących z rzymskimi okupantami; oddali cześć wielkiemu władcy starożytnego Izraela Dawidowi przy jego grobie; widzieli ślady działalności Heroda określanego w historii Izraela nie tylko jako ohydny zbrodniarz, ale i wielki budowniczy; modlili się – jak kiedyś Jan Paweł II – pod Ścianą Płaczu, podziwiali wielką, złotą menorę, będącą symbolem państwowości Izraela. Zwiedzający odwiedzili też Qumran – miejsce odnalezienia najdawniejszych zwojów Pisma Świętego – gdzie w starożytności grupa esseńczyków kultywowała w odosobnieniu styl życia oparty na wskazaniach Tory, sprzeciwiając się zepsuciu świata zewnętrznego [to z tym odłamek judaizmu był prawdopodobnie przez czas jakiś związany św. Jan Chrzciciel].

Szczególłą atrakcją wyjazdu stało się także zetknięcie z kulturą i historią islamu. Grupie udało się wejść na Wzgórze Świątynne i zobaczyć z bliska meczet Al. Aksa oraz Złotą Kopułę – przepiękne zabytki arabskiej architektury dawnych wieków.

Bardzo ważnym elementem podróży była wizyta w Instytucie Yad Vashem. Rozpoczęło ją spotkanie z księdzem Romualdem Waszkinelem, Ocalonym z Holokaustu, który opowiedział młodzieży dramatyczną historię odkrywania swojej podwójnej tożsamości i poszukiwania śladów żydowskiej rodziny. Opowieść księdza niejednej osobie wycisnęła z oczu łzy. Ocalony otrzymał w prezencie od grupy albumowe wydanie dawnych map Łodzi – z nadzieją, że okażą się one pomocą w jego poszukiwaniu żydowskiej historii Polski zmiecionej z powierzchni przez wichry niemieckiego nazizmu. Po spotkaniu grupa zwiedzała Muzeum Holokaustu i przeżywała chwile ogromnych wzruszeń w Pomniku Dzieci, które zginęły w czasie Shoah. Naszą przewodniczką po muzeum była wieloletnia przyjaciółka Piętnastki, generał policji Adina Sthoyer [również otrzymała wydawnictwa albumowe promujące Łódź],

która na zakończenie poprowadziła warsztaty dotyczące odkrywania śladów Pamięci we współczesności.

Fundamentalnym celem wyjazdu stały się oczywiście spotkania z młodzieżą i nauczycielami izraelskimi, w czasie których promowaliśmy Łódź jako miasto dialogu, kultywujące pamięć o wspólnej historii naszych narodów. Były wspólne warsztaty historyczne, zwiedzanie Doliny Jordanu i Jerozolimy, wspólna zabawa i długie, długie rozmowy o historii i teraźniejszości. Grupa brała udział w obchodach rocznicy śmierci premiera Izraela, laureata Pokojowej Nagrody Nobla Icchaka Rabina, w czasie których Barbara Matusiak spotkała się z władzami oświatowymi regionu oraz dyrekcją szkół i podziękowała animatorkom projektu z izraelskiej strony: Naomi Doron i Elishevie Paran za ich zaangażowanie w wieloletnią współpracę. W czasie uroczystej akademii w Yarden High School dyrektor szkoły Ilanit Carmi mówiła o perspektywach polsko-izraelskiej współpracy i o zaszczycie, jakim jest obecność polskiej delegacji młodzieży na tak ważnej patriotycznej imprezie. Barbara Matusiak wygłosiła przemówienie, w którym opowiedziała historię spotkań szkół, omówiła ich cele i wyraziła nadzieję, że przyczyniają się one do budowania dobrych relacji pomiędzy oboma narodami. Młodzież Piętnastki zaśpiewała „Mury” Jacka Kaczmarskiego, które przez lata wspólnych ceremonii ku czci ofiar Zagłady stały się swoistym hymnem wymiany, a także włączyła się w wykonanie „Hatikvy” – hymnu Izraela. To jasne, że wszystko razem stworzyło poczucie funkcjonowania w międzynarodowej wspólnotcie, podnosiło temperaturę dobrych uczuć i wzruszeń... Podobno po wyjeździe polskiej grupy z Doliny Jordanu trzeba było odwołać dwie lekcje, bo izraelska młodzież płakała z rozpaczy, że tak szybko trzeba było się rozstać z polskimi przyjaciółmi. Miejmy nadzieję, że nawiązane przyjaźnie przetrwają lata, a następne roczniki będą mogły doświadczać podobnych wrażeń.

Projekt był realizowany pod patronatem Ministerstwa Edukacji Narodowej, które dofinansowało wyjazd, Ministerstwa Edukacji Izraela, ORE i Instytutu Yad Vashem. Materiały promujące Łódź zapewniły: Urząd Miasta Łodzi, Urząd Marszałkowski, Łódzka Kolej Aglomeracyjna, Lotnisko w Łodzi i ZWiK Sp. Z o.o.